

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 20517-06-10 מג"ד נ' תאונות דרכים

תובע

משה מג"ד
ע"י ב"כ עו"ד רנד

נגד

נתבעת

קרנית קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים
ע"י ב"כ עו"ד מנדלכאום

פסק דין חלקי

בשאלת התכות

ההליך

- 1
- 2 .1 עניינה של תביעה זו בשאלת חבותה של קרנית לפצות את התובע בגין פגיעה שנפגעה בתאונה
- 3 ביום 30.4.09, כאשר נהג בטרקטורון של אחר בשפת הים. לטענת התובע, נהג הטרקטורון,
- 4 שלא היה מוכר לו, נעלם, והתובע מבקש כי קרנית תפצה אותו על פי סעיף 7א לחוק הפיצויים
- 5 לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה – 1975 (להלן: "החוק") או לחילופין על פי סעיף 12 לחוק.
- 6 .2 על פי החלטת המותב הקודם, כבי השופטת בלהה טולקובסקי, מיום 8.5.11, פוצל הדיון, כך
- 7 ששאלת החבות נדונה תחילה. לאחר הגשת ראיות בסוגיית החבות והקירת העדים בפני,
- 8 הגישו הצדדים סיכומים בעניין זה בכתב.

האירוע

- 9
- 10 .3 בתצהירו תיאר התובע את סיפור הדברים כך: "ביום 30.4.2009 בשעה 14.30 או בסמוך לכך,
- 11 התהלכתי בסמוך לחוף החדשים באשדוד. בשלב מסוים הגיע לאחוזי רעש הבוקע מטרקטורון.
- 12 הבחנתי בטרקטורון הנוסע מכיוון צפון לדרום מאוד המרינה לכיוון רצועת החוף. בהתקרבו
- 13 אלי, נפנפתי לעברו, זאת מאחר וחשקה נפשי לעשות "סיבוב על טרקטורון". נהג
- 14 הטרקטורון עצר לידי, וביקשתי ממנו לעשות "סיבוב" על הטרקטורון. הבהרתי לו כי מעולם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 20517-06-10 מג"ד נ' תאונות דרכים

- 1 לא נהגתי על טרקטורון ומסקרן אותי לתזוזת נסיעה על טרקטורון. הנהג נתן הסכמתו לכקשותי,
 2 ואפשר לי לנסוע על הטרקטורון. בטרם התחלתי בנסיעה, שאלתי את הנהג האם מותר לי
 3 לנהוג על הטרקטורון מאחר וברשותי רישיון רכב אשר אינני יודע אם חל על נהיגה על
 4 טרקטורון, וכן שאלתי אותו האם הטרקטורון מבוטח והנהג השיב לי "אין בעיה", והכל
 5 בסדר, אתה יכול לנהוג". עליתי על הטרקטורון, ובהתחלה תרגלתי נסיעה במקום, על מנת
 6 להרגיש בטוח ושולט בנסיעה על הטרקטורון, וכדי שנסיעתי לא תסכן את הסביבה. לאחר
 7 סיבוב קצר במקום, הרגשתי מוכן לנסיעה, והתחלתי בנסיעה במקביל לחוף, כאשר מאחורי
 8 יושב הנהג. לאחר שחצינו את חוף הדתיים בנסיעה, הגענו לשטח אשר נמצא בין חוף הדתיים
 9 לחוף י"א, אשר איננו בשטח חוף מוכרז, שם ביצעתי סיבוב וחזרתי לכיוון נקודת המוצא.
 10 בהגיעי למחיצת ברזל המפרידה בין חוף הדתיים לשטח הלא מוכרז, איבדתי שליטה על
 11 הטרקטורון, ועפתי אל עבר עמוד הברזל. כתוצאה מכך, נפגעתי קשות בראשי, ואיבדתי את
 12 ההכרה באופן חלקי או מלא. אני זוכר את הרגעים האחרונים לפני התאונה, אך אינני זוכר מה
 13 אירע מיד לאחריה". (ראו סעיפים 16-3 לתצהיר התובע).
- 14 4. הנתבעת הכחישה את תיאור התובע מכל וכל וטענה, כי גרסת התובע כדבריה "אינה אמינה
 15 ואינה יכולה להיות אמתית". (ראו סעיף 8 ו' לסיכומים). לטענת הנתבעת "אנשים במקומותינו
 16 אינם נהגים כך. בני אדם אינם עוצרים טרקטורונים מזדמנים ומבקשים "סיבוב" מנהגם,
 17 אפילו ימצא תימהוני שיעשה כן, אין כל סיכוי שהוא יתקל בתימהוני מקביל שיעתור לו
 18 ובעיקר לא רגע אחרי שאותו "מבקש סיבוב" אומר לו שלא רכב מעולם על טרקטורון". (ראו
 19 סעיף 8 ו' לסיכומים).
- 20 5. עוד טוענת הנתבעת, כי טענתו של התובע, לפיה וידא עם הנהג קיומו של ביטוח והטענה
 21 לפיה האמין לתשובתו - כל אלה הם בגדר עדות יחיד של בעל דין, שאין לה תימוכין
 22 אובייקטיביים על פי סעיף 54 לפקודת הראיות. הנתבעת מציעה כי "סביר בעינינו שהתובע
 23 הכיר הכרות מוקדמת את נהג הטרקטורון והוא נמנע כעת מלחשוף את זהותו כדי שלא יסכן
 24 אותו בין בתביעת סיבוב על רקע של העדר ביטוח חובה, ובין מכל סיבה אחרת, הגורמת
 25 לתובע להסתיר את זהותו. אם אכן תתקבל הטענה שהתובע מכיר את נהג הטרקטורון, ומסתיר
 26 את זהותו, הרי שהתנהגותו של התובע מסכלת את זכות השיבוב של קרנית כלפי המחזיק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני נכבד השופטת עינת רביד

ת"א 20517-06-10 מג"ד נ' תאוות דרכים

- 1 בטרקטורון (הינו, אותו נהג שהתיר לתובע לנהוג ללא כיסוי ביטוחי). זכות השיכור של קרנית
2 קבוצה בסעיף 9 (א') לחוק הפיצויים". (סעיף 8 י"א לסיכומים).
- 3 .6 עוד טוענת הנתבעת כי "לחילופין, אפילו ימצא בית המשפט הנכבד לנכון לקבל, בניגוד
4 לעמדתנו, את גרסת האלמתי המתיר לזולת לנהוג, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את
5 הגרסה, על פיה התובע חקר את נהג הטרקטורון האלמתי בדבר קיומו של ביטוח, והתנה את
6 נכונותו "לקבל סיכוב" על הטרקטורון בקיומו של ביטוח". (סעיף 8 י"ב לסיכומים).
- 7 עדי התובע
- 8 .7 התובע הכיא כעדים שלושה מצילים שעובדים בחוף באשדוד.
- 9 .8 עד אחד הוא דוד מדינה, שהיה במועד הרלוונטי מציל בחוף י"א באשדוד, אשר "חוף
10 הדתיים" הוא החוף הסמוך לו. על פי תצהירו, במועד התאונה הוא הלך לכיוון סוכת ההצלה
11 בחוף הדתיים, על מנת להביא פטיש. עם כניסתו לסוכת ההצלה, שמע רעש חזק, והבחין
12 בטרקטורון תקוע באחד הברזלים של המחיצה בין חוף י"א לחוף הדתיים. מיד הבין כי משהו
13 חריג, והודע למקום בו היה טרקטורון. כאשר התקרב לזירת האירוע הלך לקראתו בחור,
14 אשר הרים על ידיו בחור נוסף, אשר ראשו פתוח ומדמם. בשלב זה זיהה מדינה את הנפגע
15 כתובע, אשר היה מוכר לו כגולש בים, אך מעולם לא היו ביניהם קשרי חברות. מדינה צעק
16 לעבר סוכת ההצלה להזמין טיפול נמרץ ומיד החל לטפל בתובע, כאשר במקביל הגיע לסייע
17 לו החובש של חוף הדתיים. מדינה ביצע לתובע חבישת ראש וקיבוע צוואר ולאחר מכן הניח
18 את התובע על אלונקה ונשא אותו אל עבר ניידת נט"ן, אשר המתנה ככניסה לחוף כ-50 מ'
19 ממקום התאונה. מדינה מציין בסעיף 13 לתצהירו: "איני יודע מי הוא הבחור הנוסף, אשר
20 נשא את התובע, ולמעשה לא התמקדתי בפניו, אלא מטבע הדברים, בתובע, אשר מצבו היה
21 קריטי כאשר הבחנתי בו לראשונה". עוד מציין מדינה כי חודשיים לאחר התאונה הגיע התובע
22 למקום עבודתו לחוף הים ומסר לו שעון כמתנת הוקרה בצירוף מילות הערכה על כך שהציל
23 את חייו ובהודמנות זו שאל אותו התובע האם יודעים לו פרטי הטרקטורון ו/או בעליו והוא
24 השיב בשלילה.
- 25 .9 עד נוסף הוא אבי רימון, אשר משמש כמציל בחוף הדתיים באשדוד. ביום האירוע בשעות
26 הצהריים הוא שיחק מטקות על חוף הים חכור לו כי היה טרקטורון שהסתובב בקרבת החוף.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 20517-06-10 מג'ר נ' תאונת דרכים

- 1 באחת הפעמים ראה את הבחור שנפגע נוהג על הטרקטורון ומאחוריו כחור נוסף. בשלב
2 מסוים הבחין, כי הטרקטורון נוסע לכיוון עמודי הברזל המשמשים חלק מהמחיצה בין חוף
3 הדתיים לחוף י"א, במגמה לעבור בין עמודי הברזל, ואז התנגש באחד העמודים. מיד הבין
4 דימון, כי אירעה תאונה, וצעק אל עבר תחנת ההצלה להזמין אמבולנס. כאשר הגיע למקום
5 התאונה הבחין בתובע פגוע ראש, ובבחור הנוסף אשר היה על הטרקטורון. "שאלתי את
6 הבחור הנוסף, האם הוא חבר של התובע, הלה השיב בשלילה, ומיד עזב את המקום עם
7 הטרקטורון". (ראו סעיף 7 לתצהיר). דימון סייע למדינה במתן עזרה לתובע ולאחר מכן סייע
8 בנשיאת התובע על אלונקה לניידת נט"ן.
- 9 10. עד נוסף הוא רוני אלימלך, אשר גם הוא משמש כמציל בחוף הדתיים באשרוד וכמועד
10 התאונה היה בתוך תחנת ההצלה, כאשר לפתע שמע צעקות מהחוף "תאונה, תאונה". אלימלך
11 הזמין ניידת נט"ן וירד למטה לכיוון מקום התאונה ועזר לחברים שטיפלו בנפגע, אשר היה
12 זרוק על הקרקע. אלימלך מציין כי כאשר הגיע למקום התאונה, הטרקטורון המעורב בתאונה,
13 לא היה במקום התאונה. (סעיף 4 לתצהיר).
- 14 11. במועד הדיון נחקרו המצילים כאשר מדינה ציין כי לא הכיר את הבחור הנוסף ואינו יודע מי
15 הוא (עמ' 11 שורות 14-21). דימון ציין בחקירתו הנגדית כי זו הפעם הראשונה שראה את
16 הטרקטורון הזה וזו הפעם הראשונה שראה את הבחור הנוסף. הוא ציין שעבר 4 שנים ומוזהה
17 את האנשים, כאשר הבחור הספציפי הזה, זו היתה פעם ראשונה שראה אותו בחוף. דימון ראה
18 את התאונה משום ששיחק מטקות עם הפנים לכיוון המחיצה ולכן ראה כיצד הטרקטורון נכנס
19 בתוך הברזל כאשר הטרקטורון לא התהפך, אלא הנהג, שהוא התובע, נתקע עם הראש שלו
20 באחד הורים שהחזיק את המחיצה. (ראו חקירתו הנגדית עמ' 13 שורה 26 - עמ' 14 שורה 5).
21 עוד ציין דימון בחקירה הנגדית כי לגבי הבחור שישב מאחור לא קרה לו כלום כי מי שחטף
22 את המכה זה הבחור שישב מקדימה. עוד הוא ציין: "הוא (בעל הטרקטורון - ע.ר) ראה את
23 הבלאגן תפס את הטרקטורון ורץ משם מהר. לא ניסיתי לעצור אותו כי זה היה מבחיל מאוד
24 כל עניין הפציעה". (עמ' 14 שורות 7-9). דימון ציין כי לא ראה מאז ועד היום את הטרקטורון
25 או את הנהג ואין בידו לסייע בעניין זה.
- 26 **ראיית הנתבעת**
- 27 12. הנתבעת לא העידה עדים והגישה תיק מוצגים הכולל את תיק המשטרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 20517-06-10 מג"נ תאונות דרכים

דין והכרעה

המחלוקת העובדתית

- 1
- 2
- 3 13. לאחר עיון במסמכים בתיק, ושמיעת עדויות המצילים, אשר אני נותנת אמון בעדותם, אני
- 4 קובעת כי התובע נפגע, כאשר נהג בטרקטורון בחוף הים. המחלוקת העובדתית המשמעותית
- 5 האחת שבה יש להכריע היא האם הייתה הכרות קודמת של התובע עם בעל הטרקטורון,
- 6 כטענת קרנית או שמדובר בקשר בין עוברי אורח מזדמנים בלבד, כטענת התובע; והמחלוקת
- 7 העובדתית משמעותית השנייה היא, האם שאל התובע את בעל הטרקטורון לקיומו של ביטוח
- 8 לרכב קודם לנהיגה בטרקטורון, כטענתו, אם לאו.
- 9 14. התובע טוען כי הוכיח ברמה הנדרשת במשפט האזרחי, כי ביקש מעובר אורח מזדמן ובלתי
- 10 מוכר לו, כי יאפשר לו לנהוג בטרקטורון ולכן משבעל הטרקטורון נמלט מהמקום מיד לאחר
- 11 האירוע הוא אינו יכול לתת כעת את פרטיו.
- 12 15. לעניין זה אני מקבלת את גרסתו של התובע. למרות טענות הנחבעת שמדובר בגרסה משונה
- 13 ומופרכת ולפיה אדם זר מאפשר לאדם אחר לנהוג בטרקטורון שברשותו, הרי שגרסה זו
- 14 נתמכת היטב בעדותו של המציל מדינה המציין בתצהירו, שהודשיים לאחר התאונה הגיע
- 15 התובע למקום עבודתו בחוף הים, מסר לו שרון עץ כהוקרה על הצלתו ובהודמנות זו שאל
- 16 אותו התובע האם ידועים לו פרטי הטרקטורון או בעליו (ראו סעיפים 14-15 לתצהיר). יש
- 17 לציין כי מדינה לא נחקר על סעיפים אלה בחקירה הנגדית. העובדה שהתובע טרח לשאול את
- 18 המציל מדינה, שעדותו הייתה אמינה עלי, את פרטי בעל הטרקטורון, מעידה על כך, שהוא
- 19 אכן לא ידע את פרטיו וניסה לבררם. עוד יש לציין כי בתצהירו, המציל רימון העיד, כי שאל
- 20 את בעל הטרקטורון האם הוא חבר של התובע והוא השיב כשלילה ומיד עזב את המקום
- 21 (סעיף 7 לתצהיר).
- 22 16. לפיכך, למרות שסיפור המעשה אינו שגורתי, הרי שלא מדובר במעשה, שהוא בלתי אפשרי
- 23 לחלוטין ותיתכן סיטואציה שבה יסכים בעל טרקטורון לבקשה שכזו מעובר אורח, כאשר בעל
- 24 הטרקטורון יושב גם כן בטרקטורון, ומדובר בנסיעה קצרה כשפת הים. טענת קרנית בדבר
- 25 קונספירציה בין בעל הטרקטורון לבין התובע נטענו ללא כל הוכחה, ואף לא הוצג לי דו"ח

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 10-06-20517-06 מג"ד נ' תאוונת דרכים

- 1 חוקר שחקר את האירוע ויכול להצביע על סתירות של ממש בגרסת התובע. לכן אני מקבלת
2 את גרסת התובע כאשר לאי הזכרתו המוקדמת עם בעל הטרקטורון.
- 3 17. אשר למחלוקת השנייה והיא האם שאל התובע את בעל הטרקטורון אם יש כיסוי ביטוחי קודם
4 שעלה לטרקטורון, הרי שאני מקבלת את גרסת התובע גם בנקודה זו. משנתתי אמון בגרסתו
5 במחלוקת העובדתית הקודמת, הרי שאני מקבלת גם את גרסתו, כי כאשר פנה לבעל
6 הטרקטורון גם ביקש לדעת האם יש לו ביטוח, והלה השיב לו "אין בעיה, הכל בסדר, אתה
7 יכול לנהוג". אמנם בחקירתו הנגדית לא יכול היה לחזור על המילים המדויקות, שאמר לבעל
8 הטרקטורון ועל תשובתו המדויקת, אולם עמד על גרסתו שאכן בירר את קיום הביטוח. אני
9 מקבלת את הטענה שקשה להניח כי התובע יכול היה לחזור על מילים מדויקות לאתר זמן כה
10 רב ולאחר שעבר פציעת ראש. לכך יש להוסיף, כי אין מחלוקת כי לאחר התאונה מסר התובע
11 גרסה דומה לחוקר מטעם קרנית (ראו סעיף ה' לסיכומי קרנית). קרנית טוענת כי מכך אין
12 להסיק אלא על כך "שהתובע שינן היטב את גרסתו" (ראו, שם), אולם הדבר יכול דווקא
13 להצביע על כך כי זו הגרסה האמתית כפי שאירעה, וקרנית לא הביאה כל ראיה לטחור גרסה
14 זו.
- 15 18. לפיכך, אני מקבלת את גרסת התובע גם במחלוקת העובדתית השנייה, דהיינו כי שאל את בעל
16 הטרקטורון אודות כיסוי ביטוחי קודם לעלייתו על הטרקטורון וכי הלה השיב בחיוב.
- 17 **המחלוקת המשפטית**
- 18 19. המחלוקת המשפטית העיקרית היא, האם קמה לתובע, כטענתו, זכות תביעה כנגד קרנית מכח
19 סעיף 7 א' לחוק.
- 20 20. ככלל על פי הוראות סעיף 7 (5) לחוק, נהג חסר ביטוח אינו זכאי לפיצויים על פי החוק.
21 הוראת סעיף 7 (5) לחוק קובעת: "נפגעים אלה אינם זכאים לפיצויים לפי חוק זה: ... (5) מי
22 שנהג ברכב ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח...". בספרו של ד"ר ריבלין "תאוונת דרכים, סדרי
23 דין ופיצויים, מהדורה רביעית (להלן: "ספרו של ריבלין") עמ' 524 נכתב: "מי שנהג ברכב
24 ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח, או שהביטוח שזיהה לו לא כיסה את שימושו ברכב, אינו זכאי
25 לפיצויים על פי החוק, אם נפגע בגופו בתאוונת הדרכים... נוהג חסר ביטוח הוא משולל זכאות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 10-06-20517-06 מג"נ נ' תאוות דרכים

- 1 ממילא; אין לתביעה כלפי מבטח אין לו תביעה כלפי קרנית. ריבלין בספרו מפנה בעניין זה
2 ל.ע.א 595/80 בן איון ואחי נגד חסתה ואח'. פד"י ל"ה (4) 462.
- 3 21. סעיף 7 א' הוא חריג לאמור לעיל והוא קובע: "על אף האמור בסעיף 7(5), מי שנפגע כשנהג
4 ברכב בהיתור מאת בעליו או את המחזיק בו, ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח, או כשהביטוח
5 אינו מכסה את שימושו ברכב, והוא לא ידע על כך ובנסיבות הענין גם לא היה סביר שידע,
6 יהא זכאי לתבוע פיצויים מן הקרן כפי שזכאי לכך נפגע לפי סעיף 12(ב)."
- 7 22. סעיף זה עוסק במי שנהג ברכב ללא ביטוח בהיתור מאת הבעלים או המחזיק של הרכב, כאשר
8 הוא "חף מידיעה בדבר העדר הכיסוי הביטוחי", כדברי ריבלין בספרו בעמ' 524. על הנוהג
9 להוכיח, כי לא ידע שהשימוש שהוא עושה ברכב אינו מכוסה בביטוח בר תוקף - יסוד
10 סובייקטיבי; ושבנסיבות העניין גם לא סביר היה שידע שהשימוש ברכב לא מכוסה בביטוח
11 בר תוקף - יסוד אובייקטיבי. במקרה שבפנינו משקבעתי כי היסוד הסובייקטיבי התקיים,
12 דהיינו התובע שאל בדבר קיומו של ביטוח וקיבל תשובה מרגיעה, הרי שידע כי קיים ביטוח,
13 ומכאן לכאורה שאין מקום, בנסיבות מקרה זה, לכתות את היסוד האובייקטיבי בדבר הצונן
14 לשאול. אולם, קרנית טוענת כי גם אם אקבל את גרסת התובע כי שאל וקיבל תשובה כי קיים
15 כיסוי ביטוחי, הרי שבמקרה של נהיגה אקראית ברכב מזדמן, כפי שהדבר במקרה שבפני, יש
16 מקום לדרוש חובה מוגברת של ווידוא קיומה של פוליסה, בדרך של הצגתה הפיטית בפני
17 הנוהג בטרם הנהיגה.
- 18 23. איני מקבלת את עמדת קרנית המחמירה עם הנפגעים ודורשת, כי בכל מקרה של נהיגה
19 אקראית, מוטלת על המבקש לנהוג בכלי הרכב חובה מוגברת של בדיקה פיטית של תעודת
20 הביטוח לוודוא קיומו של כיסוי ביטוחי. קרנית בסיכומיה הפנתה בעניין זה לפסק דין של כב'
21 השופטת וילנר בת.א. (שלום-חיפה) 28389/00 טויסה נ' בן לולו (להלן: "פסק דין טויסה")
22 המצוטט בפסקי דין נוספים (ראו, למשל, ת.א. (נת' 9583/02 חמורה מוחמד נ' קרנית, שבו
23 מדובר היה בנהג בשכר שלא בדק קיומו של ביטוח; ת.א. (ראשל"צ) 576/09 אליהו שלום נ'
24 דקל עמית, נהג קטנוע שלא טרח לבדוק קיומו של ביטוח בקטנוע חדש של חבר; ת.א. (ק"ג)
25 995/07 עובון המנוח אסעיל זיל נ' קרנית, המנוח כלל לא טרח לברר האם לרכב כיסוי ביטוחי
26 טרם שלקח אותו; ת.א. (ת"א) 10826/08 בן דוד נ' פריש, נהג קטנוע אשר לא בירר קיומו של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

כפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 10-06-20517 מג"ר נ' תאונות דרכים

- 1 כיסוי ביטוחי; ת.א. (רח" 1987/06 שי שלום עזרא נ' יהודה בורשטיין, שבו לא האמין בית
2 המשפט לגרסת התובע כי שאל את מתיר השימוש בדבר קיומו של ביטוח).
- 3 24. קריאת פסק דין סויסה ופסקי הדין הנוספים מעלה, כי לא נדרש ממי שנפגע רמת ודאות כזו
4 של בדיקה פיסית של תעודת הביטוח. לעניין זה, אציין כי המבחן האובייקטיבי בסוגיה זו,
5 הוא מבחן נורמטיבי, שאמור להתוות דרך התנהגות. לטעמי, אין מקום להחמיר בדרישות
6 לדרך התנהגות, משום שבכך נוציא נפגעים מתחולת החוק. יש לאפשר למי שגילו התענינות
7 ושאלו על הכיסוי הביטוחי וקיבלו תשובה חיובית, ובכך לא פעלו בזלזול וכעצמת עיניים
8 מוחלטת, לזכות בפיצוי לפגיעותיהם. דרישה לוודאות כך שיוצג הכיסוי הביטוחי בפני הנהג,
9 היא פרשנות מצמצמת מאד של הסעיף, אשר תביא לחלוחות במספר מועט מאד של מקרים, אם
10 בכלל, שהרי בכל מקרה שבו יהיה בירור וודאי כל כך מן הסתם לא יהיה צורך בפנייה לקרנית.
11 לעניין זה ראוי להביא את דבריו של ריבלין בסוף הפרק הדין בנושא כי "הוראת סעיף 7 א היא
12 למעשה פשוטה בין המצב החוקי ששדר לפני הוספתו של סעיף 7 א לחוק, בשנת 1989, שאז
13 נהג ללא ביטוח לא היה זכאי לפיצוי בשום מקרה לבין האפשרות שנהג כזה יהיה זכאי לפיצוי
14 בכל מקרה – כפי שהציע יושב ראש ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת." מכאן שיש לפעול
15 בפרשנות הניתנת לסעיף זה בדרך האמצע, שאינה מחמירה יתר על המידה, ולנקוט בפרשנות
16 שתאפשר למי שלא נהג בחוסר איכפתיות מוחלט, דהיינו טרה לברר ולשאול, לקבל פיצוי
17 בגין פגיעתו.
- 18 25. אולם בכך לא הגיעה המחלוקת לסיומה. טוענת קרנית, שגם אם יקבע כי התובע שאל על
19 כיסוי ביטוחי וכי עמד גם במבחן האובייקטיבי, הרי שעל התובע להוכיח כי לנהיגתו לא היה
20 כיסוי ביטוחי על מנת לחסות תחת כנפיו של סעיף 7 א לחוק, והתובע כלל לא הוכיח כי
21 לנהיגתו לא היה כיסוי ביטוחי (סעיף 6 לסיכומי קרנית).
- 22 26. לטעמי, על מנת לבחון טענה זו, יש לחזור למושכלות ראשונים בכל הנוגע לסעיף 7 א לחוק
23 ולרציונל העומד מאחוריו. על פי ספרו של ריבלין (עמ' 524):
- 24 "הטעמים המשחקיים בסעיף 7, לאמור שלילת הזכאות לפיצויים מטעמים
25 ש"בתקנת הציבור" המשולבים בשיקולים של הרחצה כנגד התנהגות פטולה
26 או מסוכנת במודע, הם שעומדים גם מאחורי ההוראה שבסעיף 7א לחוק
27 המוציאה מכלל משוללי הזכויות את הנהג הלא מבוסס שהשתמש ברכב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 20517-06-10 מג"ד נ' תאונות דרכים

- 1 בהיתר מן הבעלים כשהוא חף מדיעה בדבר היעדר הכיסוי הביטוחי. סעיף 7א
 2 לחוק מורה כי מי שנפגע כשנהג ברכב בהיתר מאת בעליו או מאת המחזיק בו,
 3 ללא ביטוח והוא לא ידע על כך ובסיבות העניין גם לא היה סביר שידע, יהא
 4 זכאי לתבוע פיצויים מקרנית. חוק הפיצויים בא להבטיח פיצויים למי שנהג
 5 בלא ביטוח אך לא ידע על כך ולא צריך היה לדעת על כך. החוק מעניק לו
 6 כיסוי באמצעות "קרנית". סעיף 7 א כולל אפוא שלושה תנאים: נהיגה בהיתר
 7 הבעלים או המחזיק; אי ידיעה של הנהג לגבי העדרו של כיסוי ביטוח (יסוד
 8 טובייקסיבי); וטביעות אי הידיעה (יסוד אובייקטיבי).
- 9 27. ועוד מורה לנו ריבלין בספרו:
- 10 "התקיימות התנאים הללו נבחנת בכל מקרה על פי נסיבותיו. בעניין אגמי
 11 קבע בית המשפט העליון ביחס לסעיף 7 א לחוק, כי יש לפרש אותו ב"פרשנות
 12 שאינה מוגבלת בהבחנות פורמליות אלא חותרת לבחינת השאלה האם אמנם
 13 דבק בנהג אותו רכב מוטרי שיתקנת הציבור" מבקשת למנוע."
- 14 28. משקבעתי כי לא דבק בתובע-הנהג אותו "רכב מוטרי", שהוא הכסיס להחרגת זכאותו של
 15 התובע, הרי שיש לראותו בנסיבות אלה, כמי, שהוא "חסר ביטוח רעיוני", דהיינו כמי שערך
 16 בירור בדבר קיומו של כיסוי ביטוחי טרם הנסיעה, אך אין ברשותו פרטי הביטוח, כיוון שבעל
 17 הרכב ברה מן המקום, כפי שאירע במקרה זה, והשאירו פצוע בשטח. מסכימה אני עם ב"כ
 18 התובע, כי הרציונל הטמון בחוק מחייב להעניק סעד גם לאלו אשר מסיבה זו או אחרת אינם
 19 יכולים לתבוע את המבטחת בדרך המלך, ויחד עם זאת, לא דבק בהם רכב מוטרי הנוגע
 20 לנסיבות קבלת היתר השימוש; וכי המחוקק לא יכול היה לראות לנגד עיניו את כל מגוון
 21 התרחישים הביטוחיים, אשר עשויים להתרחש במציאות חיינו, לרכות אירוע בו הנפגע איננו
 22 יכול להוכיח באופן פוזיטיבי, שלא באשמתו, האם כלי הרכב עליו נהג בהיתר, לא בוטח כדין.
- 23 29. לפיכך אני מוצאת כי יש מקום לקבל את תביעת התובע על בסיס סעיף 7 א לחוק, כמי שנהג
 24 לאחר ששאל בדבר קיומו של ביטוח, אולם נבצר ממנו עקב התנהגות בעל הרכב לוודא את
 25 קיומה של חברת הביטוח, ולכן תרופתו היא בחיוב קרנית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בפני כבוד השופטת עינת רביד

ת"א 10-06-20517-10 מג"ד נ' תאונות דרכים

1 30. אשר לטענה בדבר חלות סעיף 12 (א) לחוק, הרי נראה לי כי אין הוא חל במקרה זה, באשר
2 סעיף 12 (א) אינו חל על ה"נוהג". וכך בספרו של ריבלין לעניין סעיף 12 לחוק: "נוהג רכב
3 שאינו מבוסס, שנפגע בעצמו, אינו זכאי לתבוע פיצויים מאת קרנית" (עמ' 471), וכן ראו
4 בספרו של אנגלרד, פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, (2005), סעיף 128 (בעמ' 105): "כפי
5 שנאמר בראשית סוגיה זו, נוהג שנפגע בעצמו בתאונה אינו יכול להיבנות מהזדאת סעיף 12
6 (א)(2) לחוק". מכאן שנוסיבות מקרה זה אינן מתאימות לסעיף 12 לחוק.

7 31. לסיכום, אני מוצאת כי התובע הרים את הנטל הנדרש על מנת לקבוע כי חל עליו סעיף 7 א
8 לחוק ולכן הוא זכאי לפיצוי מקרנית.

9 סוף דבר

10 32. אני קובעת את חבות קרנית לפצות את התובע בגין התאונה מיום 30.4.09.

11 33. נקבע לקדם משפט ליום 8.1.14 בשעה 9:40.

12

13 ניתן היום, כ"ד חשון תשע"ד, 28 אוקטובר 2013, בהעדר הצדדים.

14

עינת רביד, שופטת

15

16

17

18

19

20

21